

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)

No. (Štev.) 30.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,

24. JULIJA (JULIO) 1958

IZIDOR MODELSKI,

predsednik Poljske kršćanske delavske stranke.

Komunistično mirno sožitje

“Mirno sožitje”, ki ga Nikita Hruščev ponuja svobodnemu svetu, ni nobena novost v sovjetski mednarodni politiki. Že Lenin in Stalin sta namreč učila, da je mirno sodelovanje s katerokoli državo možno “dokler služi ruskim interesom”, je “začasna druga oblika” in tvori “neobhodno potrebni sestavni del komunistične taktike”.

Po Leninovem nauku je cilj, ki ga zasleduje ta politika “pospeševati mednarodno revolucijo in delo, ki propagira in uveljavlja socializem, katerega napredovanje se bo spremenilo v svetovno revolucijo”. Prizadevati si je treba, da se odlože spori z imperializmom dokler je mogoče... Obstaja druga oblika... in to uspešnejša za uničevanje kapitalizma: oblika, katere se je posluževala Sovjetska zveza dosledno že od oktober-ske revolucije sem...

“Ne smemo”, je rekel Stalin na 15. kongresu sovjetske komunistične stranke, “pozabiti, da je Lenin trdil, da naša izgradnja zavisi od zavlačevanja vojne s kapitalističnimi državami, ki je sicer neizbežna, toda jo je mogoče za-držati vez do zrelosti proletarske revolucije v Evropi ali do končne eksplozije kolonialne revolucije... Zato smo dolžni vzdrževati mirne odnose s kapitalističnimi državami. Podlaga vseh naših odnosov s kapitalističnimi državami je pristanek na sožitje med dvema nasprotnima sistemoma”.

Lenin tudi trdi, da je “diktatura proletarskega sveta osnovni pogoj in življenjsko važen predhodnik spremembe svetovnega kapitalističnega gospodarstva v socialistično gospodarstvo” in... “Kapitalizma ni mogoče uničiti... brez revolucije delavskega razreda”.

“Samo”, je dejal Lenin, “po popolnem uničenju, porazu in razlastitvi buržuazije po vsem svetu, in ne samo v eni državi, bo vojna nemogoča”.

Zato Lenin nasprotuje sleherni misli o razorožitvi, kajti kakor on trdi, bi “to pomenilo popolno odpoved ideji revolucije... Samo potem, ko bo proletarijat popolnoma razorožil buržuazijo, bo mogel ta, ne da bi s tem izdal svoje svetovno poslanstvo, vreči na smetišče na splošno vse vrste orožij, in proletarijat bo to brez dvoma storil, toda šele takrat in pod nobenim pogojem prej”.

Ena izmed najvažnejših značilnosti mednarodnega položaja, ki jo je zasnoval Lenin in načrtno izpeljal Stalin — “niti vojna niti mir” — je zadržanje Lenina napram Združenim Ameriškim Državam, ki ga je natančno izpolnjeval Stalin in ga že danes vodi tudi Kremlj: z ZDA ne sme priti do nobenega direktnega oboroženega spopada.

Lenin je mnenja, da bodo ZDA, ki so “zadnja trdnjava kapitalizma”, v slučaju popolne izolacije padle brez vojne, kakor “zrel sad”, v naročje zmagovalnega komunizma.

Zato more Hruščev, govorec s svojega položaja velikana in ne da bi za las odstopil od Leninovih načel, odpovedati se vojni kakor da bi ga vodila človekoljubna načela (da bi se izognil strahotam atomske vojne in vodenih izstrelkov), kajti končni cilj Kremlja, ki se je napotil na osvojitve vsega sveta, je mogoče doseči brez vojne z USA.

Ker računa z zgodovinskimi izkušnjami dveh svetovnih vojn in z resničnostjo mogočne verige letalskih, pomorskih in vojaških oporišč ZDA, pripravljenih vsak trenutek, če bi bilo potrebno, stopiti v akcijo, Nikita Hruščev neprestano ponuja ZDA takozvano “tekmo v mirnem sožitju” in “medsebojno trgovanje”, ker meni, da bo mogoče izpeljati i veliki Stalinov povojni načrt (1946-1970) i doseči končni cilj izolacije ZDA, ki ga je zastavil Lenin, brez vojne.

Rusko-nemška vojna je uničila in zakasnila tekmo, ki so jo Rusi začeli s kapitalizmom na gospodarskem področju leta 1937. Danes Nikita Hruščev znova poskuša začeti to tekmo, toda na svetovnem področju in s “tekmo v mirnem sožitju”, ki zaradi komunistične doktrine ne predstavlja niti ne more predstavljati miru, in to ne samo zato, ker je Nikita Hruščev ob priliki svojega obiska na Madžarskem (8. aprila 1958)

Dnevnik s Srednjega Vzhoda

14.7.58 — Častniki v Bagdadu v Iraku zrušijo monarhijo. Umore kralja Fajsala II, regenta Abdul Ilaha in predsednika vlade Nuri Saida. Proglasijo republiko, Bagdadsko poslanstvo Anglije razdejano. Anglija pripravi čete za odlet na Srednji Vzhod. Eisenhower skliče izredno sejo vlade, ameriški delegat Lodge pa izredno sejo Varnostnega sveta ZN. Letalsko oporišče Donaldson v Carolini v USA v pripravnem stanju. Nasser izmenada odpotuje iz Jugoslavije. Libanonski predsednik vlade Chamun zaprosi USA za vojaško pomoč.

15.7.58 — Prvi ameriški mornariški oddelki se izkrcajo v Libanonu. Ameriški atlantska in tihomorska vojna mornarica v pripravnem stanju. Ameriška šesta flota odpluje proti vzhodnemu Sredozemlju. Vsa letalska in pomorska oporišča USA po vsem svetu v pripravnem stanju. Čangkajske na Formozi proglasi pripravno stanje. Anglija pošlje svojo vojsko v Aden in v perzijski zaliv. Angleške čete v Keniji v Afriki v pripravnem stanju, prav tako brit. sredozemska vojna mornarica. Skupna zračna obrambna organizacija USA — Kanada (NORAD) v pripravnem stanju. Irak odpove arabsko unijo z Jordanijo. USA predlaga v VS pošiljko vojske ZN v Libanon. Sovj. delegat Sobolev obtoži USA neizzvanega napada na Libanon. Egipt v Siriji (Združena Arabija) priznata novi Irak.

16.7.58 — Po zraku dovažajo Amerikanci nove oddelke v Libanon. Transporna letala pripeljejo iz USA prve oddelke na ameriška oporišča v Zahodni Nemčiji. Ameriške sile v Evropi v pripravnem stanju. Ameriška šesta flota, britanska mornarica in nekaj francoskih ladij so že v libanonskih vodah. Jordanija prosi Anglijo za vojaško pomoč. Britanski zunanji minister Lloyd odleti v Washington na posvete z Dullesom in Eisenhowerjem. USA pošlje pomočnika zun. min. Murphya v Libanon. Tajnik ZN Hammarskjöld izjavi v ZN, da ne drži, da bi libanonski uporniki dobivali pomoč od zunaj. Ogorčenje nad poročilom v USA, Angliji, Franciji, Libanonu in pri drugih zapadnih zaveznikih. Izrael prosi USA in Anglijo za nove pošiljke orožja. ZSSR objavi velike manevre ob turški in perzijski meji.

17.7.58 — Angleški oddelki se izkrcajo v Ammanu v Jordaniji. Nadaljni ameriški oddelki se izkrcavajo v Libanonu. Jordanski kralj Husein se proglasi za poglavarja Iraka in Jordanije, kakor določa ustava arabske unije. Jugoslavija prizna Irak. Manevri bolgarske vojske ob jugoslovansko-grški-turški meji s podporo sovjetskega letalstva.

18.7.58 — Nasser in Hruščev se se-

staneta v Moskvi, kamor pride Nasser po ponovnem posvetu s Titom. ZSSR prizna Irak, prav tako vsi sovjetski sateliti. Nasser in Hruščev opozorita USA na vojno nevarnost in zahtevata takojšen odhod ameriških oddelkov iz Libanona. Rdeča Kitajska grozi USA in Angliji. V Pekingu napadejo britanski konzulat. V Moskvi napadejo ameriško veleposlaništvo, v Vzhodnem Berlinu ameriško in britansko diplomatsko zastopstvo. ZSSR vetira v Varnostnem svetu ZN ameriški predlog o pošiljki vojske ZN v Libanon. Anglija izkrci oddelke v Tobruku v Libiji, kamor pošlje tudi del svoje mornarice. Izrael zapre mejo proti Siriji.

19.7.58 — Hruščev predlaga za torek, 22. t. m., hitro vrhovno konferenco med USA, Anglijo, Francijo, ZSSR, Indijo in Hammarskjöldom v Ženevi ali kjer koli. Zagrozi s hidrogenskiimi bombami in medcelinskimi raketami. Zapad se posveta za odgovor. Jordanski kralj Husein prosi tudi USA za pomoč. Sovjetski lovci Mig prispejo v Damask v Sirijo. USA začne po zraku pošiljati petrolej v Jordanijo. Irak sklene s Sirijo in Egiptom (Združeno Arabijo) obrambno pogodbo in objavi izstop iz bagdadskega pakta. Ameriško atomsko oporišče Adana v Turčiji je v polnem vojnem obratu.

20.7.58 — Nasser ima kratko konferenco s šejkom Kuwaita, ob južni meji Iraka. Radijske postaje Damask, Bagdad in Kairo pozivajo jordansko prebivalstvo, naj se upre in ubije kralja Huseina. Jordanija prekine diplomatske stike z Nasserjem. Novi ameriški oddelki se izkrcajo v Libanonu. Jemen objavi splošno mobilizacijo. Zapad neuradno objavi, da noče take vrhovne konference, kakor jo predlaga Hruščev, pač pa poganjaja le v sklopu ZN, ki se jih morejo udeležiti tudi predsedniki petih sil. Tito pošlje osebna pisma s pozivi za posredovanje Burmi, Indoneziji, Švedski, Abesiniji in Grčiji.

21.7.58 — ZSSR predlaga evropskim državam in USA sklenitev prijateljske pogodbe, “da bi se takoj zavarovale pred vojno”. Sovjetski letalski šef štaba maršal Rudenko prileti preko Aten v Damask, kjer se sestane z Nasserjem in iraškimi častniki. V Atenah se prej sestane s tamkajšnjim sovjetskim poslanikom. Nasser se vrne v Kairo. Ameriško letalstvo odvzame en milijon propagandnih letakov na Libanon. Tito opozori Izrael, da ne sme dovoliti poletov ameriških letal čez svoje ozemlje. Zapad neuradno vztraja na pogajanjih s sovjeti samo v sklopu ZN. Irak zagotavlja zapadne sile, da hoče ostati zvest Zapadu in da ne namerava prekiniti toka petroleja na Zahod.

Zapad bitke noče izgubiti

Revolucija v Iraku predstavlja eno najtežjih kriz, kar jih je Zapad doživel po drugi svetovni vojni. Samo Korejo je mogoče primerjati s to srednjevzhodno krizo, vendar ji pripada drugo mesto, predvsem z gledišča Evrope in njene civilizacije. Današnja kriza nosi v sebi seme tretje svetovne vojne v mnogo večji meri, kakor jo je nosila Koreja.

Na en ali drug način bodo dogodki v Iraku vplivali na razvoj položaja v sedanjih arabskih državah. S sleherni spremembo obstoječega reda na Srednjem Vzhodu pa se spravlja v nevarnost industrijski in s tem življenjski standard Zapadne Evrope in Anglije, preko nju pa posredno tudi USA.

Če bo jordanskemu kralju Husseinu uspelo preživeti udarec, ki ga je dobil zaradi smrti svojega bratranca Fejsala II., bo to mogel samo z zunanjo pomočjo, ki jo je zaenkrat prosil in dobil od Anglije. Toda ponovna prisotnost britanskih čet v Jordaniji, t. j. na arabskem ozemlju, avtomatično pomeni nadaljevanje krize v tem delu sveta z vsemi nevarnostmi za svetovni mir, ki so z njo združene.

dejal, da “bodo Amerikanci v kratkem času padli na drugo mesto na svetu”, pač pa tudi, ker on nikakor ne prikriva komunističnih napadalnih načrtov. “Mi boljševiki”, je dejal, “smo požrešni ljudje. Kar smo v preteklosti dosegli z našimi napori, ni dovolj. Hočemo več... jutri.”

vstop v Kairo. Četudi Nasser ve, da se je zapletel v sovjetske mreže in je praktično že lutka Kremlja, se še vedno počuti manj priklenjenega, dokler so sovjeti ni dejansko na Srednjem vzhodu.

ZSSR bo kljub dramskemu predlogu za vrhovno konferenco nedvomno poskušala, kakor je to vedno storila, okoristiti se z vsako prilikom za pritisk na interese Zapada na Srednjem vzhodu. Pri tem se seveda igra z ognjem, ker je evropska bodočnost prihodnjih let povsem navezana na petrolejske vrelce Srednjega vzhoda. USA more obstajati brez srednjevzhodnega petroleja, Zahodna Evropa ne more.

Kakor bi v katerem koli drugačnem položaju intervencija v Libanonu izgedala za Evropo politično nepremišljena poteza, pa jo zaradi življenjsko važnega petroleja danes smatra za nujno, ker pač obstaja nevarnost prekinitve petrolejskega toka na Zahod.

Toda tudi USA je smatrala intervencijo za nujno. Dogodki v Iraku so dali arabskemu nacionalizmu, ki ga izkorišča za svoje osvobodilne namene svetovni komunizem, nov zalet. Umorjeni iraški predsednik Nuri Said, ki je spretno držal v šahu iraške nacionalistične in komunistične elemente, se je brezupno boril za dodatno zapadno pomoč, da bi obdržal mlado arabsko federativno unijo z Jordanijo pri življenju. Ker te pomoči ni bilo dovolj, je bil udar toliko silnejši.

Takoj se je povečal pritisk arabskih sosedov na Kuwait. Egipt in Sirija se trudita pridobiti to britansko posest, bajno bogato na petroleju, za svojega trajnega davkoplačevalca. Zarota je tu naperjena proti Angliji, ker bi z izgubo Kuwaita izgubila polovico svoje celotne potrebnosti petroleja.

V Saudijevi Arabiji, kjer ameriški kapital črpa petrolej za zahodnoevropsko industrijo, je arabski nacionalizem in z njim združeno sovraštvo do zapadnih tujcev, zajel že visoke osebnosti. Nasser postaja idol tudi za to puščavsko kraljestvo.

Pogon zavezniškega vojnega stroja

Kriza na Srednjem Vzhodu, ki so jo s podpihovanjem egipčanskega diktatorja Nasserja zanetili v Libanonu in v Iraku arabski nacionalisti s pomočjo komunistov, je razgalila pred svobodnim in komunističnim svetom vso vojaško pripravljenost, organiziranost in udarnost zapadnih velesil, zlasti USA in Anglije. Kakor na filmskem traku so se pred očmi sveta, trepetajočega pred prikaznijo tretje svetovne vojne, vrstile pomorske, letalske in pehotne parade dveh velesil, z nabitimi puškami, z atomskimi in hidrogenskimi bombami in z vodenimi raketnimi izstrelki opremljenimi vojnimi ladnjami.

Ameriška šesta flota, ki že več kot deset let “ribari” v Sredozemskem morju, od Gibraltarja na zahodu do Sueza, Izraela in Cipra na vzhodu ter od Tunisa in Alžira na jugu do Genove in Dardanel na severu tega velikega morskakega jezera med Evropo in Afriko, je s svojih oporišč v Španiji, Franciji in Italiji v nekaj urah poklicala svoje mornarje na krov, naperila topove proti vzhodnemu sovražniku in dvignila kakor rogove gozd raketnih izstrelkov v smeri Moskve ter s polno paro odplula proti žarišču arabskega Srednjega Vzhoda. Največja letalonosilka na svetu, 60.000 tonska “Saratoga”, dalje letalonosilki “Lake Chaplain” in “Forrestal” so z vrsto križark, rušilcev, minolovcev, izkrcevalnih čolnov, tankerjev in drugih vrst bojnih ladij, v nekaj urah priplule v bližino Libanona. Ves vzhodni del Sredozemskega morja, od Malte do Libanona, je mrgolet ladij šeste ameriške flote. Nad 70 ladij te pomorske enote je bilo v premiku.

Iz Valette na britanskem trdnjajskem otočku Malti se je istočasno začela premikati britanska sredozemska vojna mornarica, ki se je z nad 30 enotami pognala po valovih Sredozemlja proti vzhodu. Največji bojni ladji med njimi sta bili letalonosilka “Eagle” in križarka “Bermuda”.

Poleg teh je vrhovno ameriško poveljstvo postavilo v pripravno stanje vso Atlantsko vojno mornarico, ki šteje nad 500 ladij, nad 150 letalskih eskadril in nad 200.000 mož. Prav tako je stopila

LOS ESTADOS UNIDOS TRANSFERIERON A ARGENTINA LA BASE ELLSWORTH

En una conferencia de prensa el ministro de relaciones exteriores doctor Carlos Florit anunció la firma de un acuerdo por el que el gobierno de los Estados de Norteamérica traspara a la soberanía argentina la base Ellsworth en la Antártida. El canciller en esta oportunidad destacó que este acuerdo expresa la verdadera confraternidad americana, así como una señal de la buena voluntad que anima a los pueblos norteamericano y argentino.

La Base Ellsworth se encuentra a 90 kilómetros al sur de la Base General Belgrano, por lo cual es en la actualidad la mas austral de la Antartida.

SEVERNA AMERICA IZROČILA ARGENTINI BAZO ELLSWORTH

Zunanji minister dr. Carlos Florit je na tiskovni konferenci sporočil časnikarjem, da je med Argentino in Severno Ameriko podpisan sporazum, po katerem Severna Amerika izroča Argentini svojo bazo Ellsworth na Antarktiki.

Zunanji minister je ob tej priložnosti naglasil, da ta sporazum predstavlja resnično ameriškansko bratstvo, kakor tudi znak dobre volje, ki navdihuje severnoameriški in argentinski narod.

Baza Ellsworth leži 90 km južno od argentinske baze General Belgrano in je sedaj najbolj južna postojanka na Antarktiki.

Razvoj v Iraku je doslej najbolj razgibal arabsko državo Jemen, ki se že dolga leta bori z Anglijo za njen protektorat Aden in za strateško in petrolejsko važne šejkovine ob obali.

Lenin je že davno izjavil: “Evropo je najlažje osvojiti preko Azije.” Zapad to ve, kakor ve to ZSSR. Dogodki, ki se tam odigravajo pred očmi vsega sveta to in onstran železne zaves, dokazujejo, da Zapad te bitke noče izgubiti.

v akcijo vsa ameriška tihomorska vojna mornarica.

Ameriško letalstvo je alarmiralo svoja oporišča po vsem svetu, vključno v USA. Skupna ameriško-kanadska zračna letalska obramba pod poveljstvom grala. Partridge je objavila “splošno pripravljenost”. To pomeni, da je spustila na zračne patrole povečano število lovcev, pripravila večje število raketnih izstrelkov in pognala v poslušanje večje število radarskih postaj. Na vseh oporiščih strateškega letalstva (SAC) so pripravili atomske in hidrogenske bombe. Eno takih oporišč, najbližje kritičnemu področju razplamtelega Srednjega Vzhoda, je Adana v južni Turčiji blizu turško-sirijske meje. Atomski bombniki so prileteli na to oporišče, na katerem so povečali posadko in pripravili atomska skladišča za takojšnjo uporabo. General Holloway, ameriški poveljnik za področje Srednjega Vzhoda, je dobil pooblastilo uporabe atomskega orožja po svoji uvidevnosti.

Jate ameriških prevoznih letal Globemaster C-12 so odletele z oporišč v USA čez Atlantski ocean na oporišča v Zah. Nemčiji, s središčem v Frankfurtu. Ta letala pravažajo po 210 mož ali po 354 ton. vojnega materiala vsako. Iz Frankfurtu so ta letala prevažala čete na italijanska oporišča pri Rimu in Neapolju, od tam pa naprej na Srednji Vzhod. Amerikanci so ustvarili pravi zračni most iz Zah. Nemčije čez Avstrijo, Italijo in Turčijo v Libanon.

Anglija je poslala jate svojih letal z vojaštvom z oporišč v Keniji v Afriki proti Adenu in v Jordanijo. Spet druga letala so odletela z oporišč v Angliji in na Malti na letališče pri Nicosiji na Cipru in od tam v Jordanijo.

Amerikanci so prepeljali v Libanon v odlično organiziranih ladijskih in zračnih transportih 10.000 najmoderneje opremljenih mož z vsem dodatnim lahkim in težkim orožjem: tanki, jeepi, minometali, topovi, municijo vseh vrst, strojniciami, izvidniškimi letali, lovci, bombniki, amfibijskimi vozili in zaloga-mi hrane. Za temi 10.000 vojaki pa stoji pripravljen ves anglo-ameriški vojaški stroj, po vsem svetu.

II. MEDNARODNI KONGRES KRŠČANSKO-DEMOKRATSKIH STRANK V BRUSLJU

V Bruslju v Belgiji je bil dne 9. in 10. julija t. l. drugi mednarodni kongres krščansko-demokratskih strank v svetu. Na njem so se zbrali delegati 18 evropskih, 14 južnoameriško krščansko-dem. strank ter predstavnikov krščansko-demokratskih političnih skupin in gibanj iz Azije in Afrike. Prvi mednarodni kongres teh strank je bil 8. in 9. novembra 1956 v Parizu.

Glavna tema II. mednarodnega kongresa krščansko-demokratskih strank je bila "Socialna, politična in mednarodna pravičnost s krščansko demokracijo". O socialni pravičnosti je imel referat prof. Rafael Caldera, prvak venezuelske krščansko-socialne stranke COPEI, biv. predsednik francoske vlade Robert Schuman je imel predavanje o mednarodni pravičnosti, profesor Adolf Prochazka, predsednik Krščansko-demokratske zveze Srednje Evrope je pa imel referat o politični pravičnosti.

Slovensko ljudsko stranko je na kongresu zastopal njen predsednik dr. Miha Krek.

Istočasno z II. mednarodnim kongresom krščansko-demokratskih strank se je v Bruslju sestal tudi izvršni odbor mednarodnega odbora krščansko-demokratskih strank. Sestanka so se udeležili francoski poslanec Alfredo Coste Floret, glavni tajnik Nouvelles Equipes Internationales, čilski poslanec Tomas Reyes Vicuña kot glavni tajnik Organizacije ameriških krščansko-demokratskih strank, Konrad Sieniewicz kot glavni tajnik Krščansko-demokratske zveze Srednje Evrope in Jean Dejeambe, Belgijec, kot glavni tajnik Mednarodne krščansko-demokratske mladine.

IZ TEDNA V TEDEN

Predsednik avstrijske vlade Raab se mudi v Moskvi. Ima razgovore s sovjetskimi funkcionarji za ureditev še neresenih vprašanj med obema državama. Med temi je n. pr. vprašanje avstrijskih vojnih ujetnikov.

Italijanska poslanska zbornica je izglasovala z 295 glasovi zaupnico predsedniku vlade Amintore Fanfaniju. Proti je glasovalo 287 poslancev, 9 se jih je pa glasovanja vzdržalo.

Švicarske oblasti so ugotovile, da so si sovjetski komunisti izbrali to deželo za sedež vse svoje vohunske in propagandne službe v evropskih državah.

V Rio de Janeiro zaseda od 24. julija do 1. avgusta 47. skupščina Interparlamentarne unije.

NASTOPNO PREDAVANJE MARIJANA MAROLTA NA SVOBODNI MEDNARODNI AKADEMII ZNANOSTI IN UMETNOSTI V PARIZU

Imenovana Akademija, ki združuje priznane znanstvenike in umetnike emigrante iz onstran železne zavese, je imela letošnje svoje zborovanje v dneh 7 in 8 junija. V soboto se je vršila VII. redna skupščina. Na njene redne skupščine prihajajo tudi posamezni člani iz inozemstva, tako je na tej skupščini bil navzoč bivši rumunski prosvetni minister prof. Bossy iz Amerike.

Sobota popoldne in vsa nedelja pa sta bili rezervirani za predavanja novih in starih članov. Tema predavanj je bila: "Sodobno stanje znanosti in umetnosti pri narodih vzhodne in srednje Evrope." Letos je od Slovencev imel inavguralno predavanje Marijan Marolt, ki je bil lani skupno z dr. Tinotom Debeljakom imenovan za rednega člana. Poslednji je imel nastopno predavanje že lani, Marolt pa se je odločil za letos. Izbral si je nalogo predstaviti arhitekta Plečnika. Predavanje je sicer spadalo v okvir letošnjega cikla, toda, kakor vemo iz Pariza, a v napovedi ni dosti pomenil, predsednik Akademije C. Marinisco ga je sprva le površno pregledal in kazal zanj manj zanimanja. Francoski prevod g. Jurčeca je še dopolnil v Parizu bivajoči dr. Borut Žerjav, ki ga je pri Akademiji tudi prebral. Od Slovencev sta bila pričujoča akademika F.

Erjavec in dr. Žajdela, znani slovenski raziskovalec raka, ter nekaj gostov (slikarica Savinškova in njen soprog). Ti so takoj ugotovili, da so tuji člani predavanju s pozornostjo prisluhnili. Marolt je namreč v njem podal prikaz dela tega slovenskega umetnika, vzporedil ga s slovenskim impresionizmom, poudaril njegovo ustvariteljsko vlogo v slovenski arhitekturi in njegovo osebno zaslug za novo lice slovenskega prestolnega mesta, ki je celotni dobi vtisnilo ime: Plečnikova Ljubljana. Predavanje je izredno uspelo. Posebej sta priznanje izrekla predsednik Marinisco in generalni tajnik I. Lajti, češ da je bila snov zanju popolno odkritje. Dejstvo je, da je med vsemi trinajstimi predavanji napravil Marolt največ vtisa, kljub temu, da ni bilo diapozitivov, in mnenja udeležencev Slovencev je, da je "skoraj briljiral." Še isti večer je pariški radio poročal o tem Maroltovem predavanju. Ker v domovini to radijsko postajo zelo poslušajo, so sedaj tudi doma informirani kako svobodna tujina spoznava Plečnika. Akademiku Marijanu Maroltu, ki tu v našem kulturnem življenju igra eno od vodilnih vlog, k temu uspehu na mednarodnem torišču iskreno čestitamo.

KOROŠKA

Slovenska prosvetna zveza na Koroškem je organizacija, ki je bila ustanovljena leta 1908. Za njeno ustanovitev se je močno zavzemal in tudi pri njej sodeloval med drugimi tudi pok. dr. Lambert Ehrlich, ki so ga komunisti med drugo svetovno vojno ubili na cesti v Ljubljani. Tedaj se je kulturna organizacija imenovala Slovenska krščanska socialna zveza. Uspešno je delovala med slovenskim ljudstvom na Koroškem ter medenj širila krščansko prosveto tako v stari avstroogrski monarhiji, kakor tudi pozneje med obema vojnima v prvi avstrijski republiki. Leta 1937 se je preimenovala v Slovensko prosvetno zvezo, ki je obstajala tudi po razpustu avstrijskih strank pod Dollfusovo in Schuschniggovo vlado. Z delom ni prenehala celo po nemški okupaciji leta 1938. Tega leta je na Brnci in v Globasnici priredila celo Slovenski dan.

Slovenska prosvetna zveza je po drugi svetovni vojni obnovila svoje delo. Leta 1948 so se pa te organizacije polastili ljudje, ki z njeno katoliško tradicijo niso imeli in nimajo nič skupne.

ga ter so jo "naravnali v progresivno smer", t. j. prevzeli so jo ljudje, ki zatrjujejo, da pod komunisti v Jugoslaviji ni nasilja in ne diktature, ampak demokracija in to ljudska demokracija. In ti ljudje so 15. junija t. l. praznovali 50 letnico te organizacije.

K tej proslavi celovški "Naš tednik-Kronika" ugotavlja samo tole: "Premalo smo se oddaljili od tistih dogodkov-zalostnih dogodkov —, da bi zavzeli k njim že danes stališče zgodovinarja, pač pa moramo ugotoviti, da more sedanja" napredna Slovenska prosvetna zveza" praznovati kvečjemu desetletnico. Kdor pa hoče praznovati petdesetletnico, ta bi pa moral najti vsaj besedo zahvale ustanovitelju dr. Lambertu Ehrlichu, ki je postal žrtev atentata na ljubljanski ulici leta 1942".

Na dunajski kliniki je umrl Jozef Picej, župnik v Šmihelu pri Pliberku. Pok. župnik Picej je bil vnet dušni pastir ter velik slovenski rodoljub. Z veliko verno in požrtvovalnostjo je sodeloval pri Narodnem svetu koroških Slovencev, v Krščansko kulturni zvezi, v domačem

DUHOVNI SVETNIK KAREL ŠKULJ UMRL

Tik predno je šla ta številka Svobodne Slovenije v stroj, smo dobili iz San Martina obvestilo, da je v torek zvečer nenadoma umrl župnik, zlatomašnik in duhovni svetnik Karel Škulj, goreč duhovnik, javni delavec in dušni pastir Slovencev v San Martinu.

O njegovem življenju, delu in pogrebu bomo objavili poročilo v prihodnji številki.

N. p. v m.l.

VSEM NAROČNIKOM IN BRALCEM SVOBODNE SLOVENIJE

Vsi naročniki v Argentini so sami pričeli kako cene v proizvodnji in izdelavi vedno bolj naraščajo. Zaradi tega so oblasti odredile tudi zvišanje plač delavstvu in nameščenstvu.

Tudi cene tiskarskim stroškom so se letos močno dvignile. Tiskarna nam jih je letos že dvakrat zvišala. Prvi povisek januarja meseca smo predvidevali in smo zato določili za letošnje naročnino 140 pesov, med tem pa je prišel zadnji povisek, ki s prvim znatno presega povisek naročnine. V tiskarni pa pravijo, da bodo letos prišli še novi poviski. Zato tudi mi sedaj ne moremo še dokončno povedati, koliko naj bi vsak naročnik še doplačal, da bi mogli kriti vse stroške.

Mislimo in upamo, da bomo mogli v teh novih okolnostih premagati težave, nastale s poviski tiskarskih stroškov, če bodo naročniki in bralci v celoti ustregli temle našim nujnim prošnjam:

1. Naročniki naj s plačilom tekoče naročnine ne odlašajo do konca leta, ampak naj jo poravnajo takoj.

2. Vsak naročnik, bodisi, da je že plačal letošnjo naročnino, ali jo bo še plačal, naj poleg redne naročnine 140 pesov, prispeva vsaj 20 pesov za tiskovni sklad.

3. Vsi naročniki naj čimprej poravnajo zaostanek naročnine v lanskem letu in naj ne čakajo naših opominov.

4. Vse podjetnike, trgovce in obrtnike prosimo in pozivamo, da pogosteje oglašajo v Svobodni Sloveniji in jo s tem podpirajo.

5. Vsi, ki niso še naročniki, naj takoj postanejo in naj ne berejo Svobodne Slovenije brezplačno pri znanih in sosedih.

Svobodna Slovenija

Kat. prosvetnem društvu, sodeloval pa s poročili vedno tudi pri Našem tedniku-Kroniki. Med vojno so ga nacisti hudo preganjali.

ARGENTINA

V mestu Rosario je bil 42. narodni odn. 32. redni kongres argentinske socialistične stranke. Udeleževalo se ga je 260 delegatov. Po tridnevni zasedanju in prerekanju med strankino desnico in levico, ki se tudi imenuje "mladina", so ga morali predčasno zaključiti v splošnem neredu in pretepu. Na kongresu je prišlo do hudih medsebojnih očitkov že pri razpravi o strankinemu glasilu "La Vanguardia", ki ga urejuje dr. Alicia Moreau de Justo. Nekajkrat je prišlo do tako hudih spopadov, da je bilo več delegatov ranjenih in so jih morali poslati na ambulantno, strankinega glavnega tajnika dr. Ramona Muñiza pa v bolnico, ker so se bali, da bo dobil zaradi razburjenja hud srčni napad. Stari socialistični tribun dr. Palacios je ves razburjen hodil od desnice do leve in miril razgrete duhove z zatrjevanjem, "da nikdar več ne bo šel na tako zborovanje". V takem vzdušju so zaključili kongres, ne da bi sploh načeli vprašanje, zaradi katerega so se sešli, t. j. da bi zavzeli stališče do vladnega dela. Po kongresu so se razmere v tej politični skupini še bolj zaostrile, ko so predstavniki leve in izvršni odbor stranke iz tega odbora odstranili prof. Ghioldija, prvaka zmerne skupine v socialistični stranki in še šest njegovih simpatizerjev. Za to skupino stojte strankine organizacije v Buenos Airesu in tudi v nekaterih drugih mestih v notranjosti republike. Prof. Ghioldi je s svojimi pristaji ustanovil nov izvršni odbor socialistične stranke. Tako se je sedaj med obema skupinama začel odkrit boj za pravo vodstvo argentinskih socialistov.

Zdravniki v Buenos Airesu so v ponedeljek zjutraj obnovili svojo stavko. Smatrajo, da njihovim zahtevam v pogledu odpuščenega zdravnika iz bolniške blagajne prevoznega osebja, ni bilo povsem ustreženo. Sedaj bo stavko proglasili za nedoločen čas.

Dr. Zavala Ortiz, prvak ljudskih radikalov, je v radijskem govoru ponovil svoje očitke sedanjim vladam, da je intransigentna stranka napravila pred volitvami sporazum s peronisti, ki med drugim poleg amnestije odn. pomilostitve peronistov, predvideva tudi odobritev peronistične stranke, socialne ustanove Eva Peron, vrnitve vsega premoženja tako posameznikom, kakor stranki in soc. ustanovi Eva Peron, vrnitve CGT peronistom in končno vrnitev samega Perona. V tem smislu je poslanec ljudsko radikalne stranke Belnicof vložil tudi interpelacijo v parlamentu. V njej zahteva imenovanje posebne ankete komisije. Očitke dr. Ortiza je na isti radijski postaji zavračal predsednik poslanskega kluba intransigentne radikalne stranke dr. Gomez Machado. Zavračal jih je pa tudi podpredsednik republike dr. Gomez, ki je zatrjeval, da je do 30. aprila vodil vso politično propagando v stranki, pa mu o kakem sporazumu, tako posameznikov, kakor stranke, ni nič znanega. Dr. Ortiz pa pri svojih očitkih vztraja še naprej.

V vladni intransigentni stranki se je pojavilo nezadovoljstvo z osnutkom zakona o strokovnih združenjih, kakor ga je pripravilo notranje ministrstvo. Bili so pri predsedniku dr. Frondiziju ter so mu povedali svoje mnenje. Predsednik jim je zagotovil, da bo njihove predloge upošteval. Glede razprodaje biv. nemških tovarniških obratov, ki so strnjeni v družbo DINIE ne soglasja s postopkom vlade vladni poslanec dr. Liccaea ter je zato dal ostavko na svoj mandat.

V Buenos Airesu se je mudil na obisku predsednik nemškega parlamenta dr. Evgen Gerstenmayer. Imel je daljši razgovor s predsednikom dr. Frondizijem ter mu je sporočil zadovoljstvo tako nemške vlade, kakor tudi gospodarskih krogov z načinom ureditve nemških gospodarskih ustanov v Argentini, ki so bile zaplenjene med drugo svetovno vojno. Naglasil je, da je tako postopanje najboljšo priporočilo inozemskemu kapitalu za naložbo v Argentini. Predsednik nemškega parlamenta je bil tudi v senatu in parlamentu. Prisostvoval je delno seji poslanske zbornice ravno v času, ko so poslanci branili svoje interpelacije. Na nekaterih mestih je bila seja seveda malo bolj živahna in predsednik nemškega parlamenta je izjavil, da je videl, da so bili poslanci "sehr aufgeregt". Časnikarjem je za Argentine razložil tkzv. "nemški čudež" z besedami, da čudeža sploh ni. Ko je bilo v Nemčiji vse zbitno, je prišla delno pomoč iz Marhallova načrta, Nemci so se pa odločno vrgli na delo ter so garali vsi in ni bilo nikjer nebehrih stavk in mezdnih sporov.

Borba za petrolej

Zadnji dogodki na Bližnjem Vzhodu, ki so z notranjo revolucijo v Iraku imeli za posledico, da se je ta zvesta članica Bagdadskega sporazuma in zahodnega demokratskega bloka iztrgala iz zbora držav, na katere je lahko računala zahodna demokracija ter se priključila politiki Naserjeve Zdržene arabske republike, so spravili ves svet v veliko nervozo. Po vsem svetu je završalo. Vse je bilo v pričakovanju velikih odločitev v Severni Ameriki in Veliki Britaniji. Zakaj? Zato, ker so arabske države na Bližnjem vzhodu bogate na petroleju, ki ga črpajo razne mednarodne zahodne petrolejske družbe. Od petroleja iz arabskih držav je odvisna v pretežni večini vsa evropska industrija. Z izgubo tega dragocenega pogonskega sredstva bi se vojaški potencial zahodnih zaveznikov silno zmanjšal. Zato je razumljiva takojšnja intervencija Severne Amerike ter Velike Britanije v državah Bližnjega Vrhoda. Kot znano je Severna Amerika poslala svoje močne vojaške oddelke v Libanon, Velika Britanija pa v Jordanijo, da tako zavarujeta mir v tem delu sveta ter da preprečita, da ne bi sedanjih demokratskih režimov v teh državah prevzeli skrajni arabski nacionalisti, ter se priključili Naserju odnosno Sovjetski zvezi. Zahodne demokratske države bi v tem primeru bile odvisne glede dobave petroleja od milosti novih gospodarjev, ki bi prišli na površje v teh državah. V Iraku nova vlada sedaj seveda izjavlja, da bo odhajal iraški petrolej šel naprej na Zahod. To je za sedaj gotovo res. Kdo drugi naj ga pa tudi kupuje in drago plačuje v zdravi dolarski valutni Severna Amerika sama ga ne potrebuje, Sovjetska zveza tudi ne, torej Velika Britanija in ostale evropske države. V primeru vojnega konflikta bi se pa stvar bistveno spremenila. Evropa z vso svojo veliko industrijo bi namah ostala brez petroleja na Bližnjem vzhodu. In prav zato je poleg zavarovanja

miru v tem delu sveta ter zakonitega demokratskega reda, gotovo najvažnejši razlog, da so zahodni zavezniki tako odločno in hitro reagirali z vojaško silo na zadnje dogodke v Iraku, ker si hočejo trdno zagotoviti dobavo arabskega petroleja tudi za slučaj vojnega spopada s svetovnim komunizmom.

Glavni proizvajalec petroleja na Bližnjem vzhodu je majhna kneževina Kuwait v Perzijskem zalivu. Tej državi po svoji petrolejski proizvodnji sledi po vrstnem redu Saudijeva Arabija, Iran, Irak ter majhna kneževina Kuatar. Vse te države so v letu 1957 načrtele dnevno 3.530.000 sodov petroleja, kar predstavlja 23% vse svetovne petrolejske proizvodnje. Severna Amerika sama dnevno načrta 7.166.000 sodov petroleja, Sovjetska zveza pa 1.777.000 sodov. Petrolejski strokovnjaki sodijo, da so rezerve petroleja v arabskih državah še ogromne. Kar na 95 milijard sodov petroleja jih cenijo, to je trikrat več kot znašajo petrolejske rezerve v Severni Ameriki in sedem krat več kot so preračunane sovjetske petrolejske re-

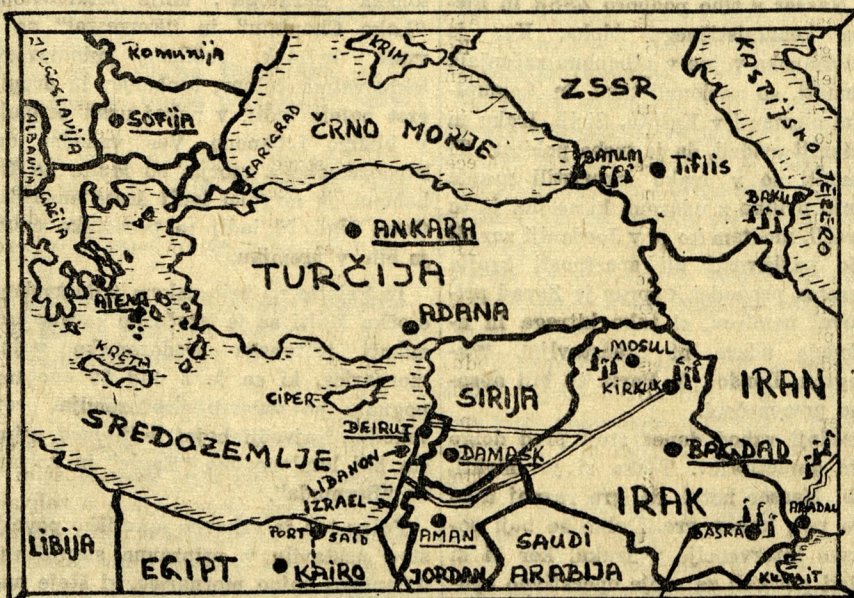
zerve. Moderne naprave za črpanje petroleja so postavile velike mednarodne petrolejske družbe, ki so v države Bližnjega Vzhoda v ta namen investirale nad tri milijarde dolarjev. Ogromen kapital, v katerem so Severni Amerikanci zastopani s 47%.

Irak je po petrolejski proizvodnji na Bližnjem Vzhodu, kot že omenjeno, na četrtem mestu, v svetovni petrolejski produkciji pa na šestem. Glavna petrolejska družba v tej državi je Iraq Petroleum Co, s katero sta povezani s svojim kapitalom tudi družbi Standard Oil of New Jersey in Socony Mobil Oil Co. Iraq Petroleum Co je s petrolejem v glavnem zalagala Veliko Britanijo ter ostale evropske države. V njej je združen angleški, francoski, nizozemski in ameriški kapital. Letno je ta družba načrpla 30 milijonov ton petroleja v vrednosti 300 milijonov dolarjev. Po sporazumu z iraško vlado se je petrolejska družba namreč leta 1952 obvezala, da od leta 1955 petrolejska proizvodnja letno ne bo nikdar padla pod 30 milijonov ton. Glavni petrolejski vrelci v Iraku so pa na področju Kirkuk.

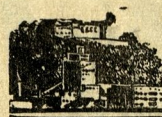
Ogromne petrolejske količine, ki ga dnevno načrpajo v številnih petrolejskih vrelcih v državah Bližnjega Vzhoda pa praktično ne bi imele tiste vrednosti, kakor jo imajo danes, če petroleja ne bi mogli nemoteno odvažati v pristanišča in ga razpošiljati po svetu. Zato so zopet poskrbele mednarodne petrolejske družbe ter so zgradile velike petrolejske vode za odvajanje petroleja iz petrolejskih področij v pristanišča, kjer z njim polnijo ladje-cisterne.

Dva petrolejska voda sta izpeljana iz Kirkuka preko Sirije, ki je kot znano z Egiptom združena v Naserjevi Združeni arabski republiki. Eden se konča v sirjskem pristanišču Banias, drugi pa v libanonskem pristanišču Tripoli. Tretji petrolejski vod je izpeljan preko Izraela v pristanišče Haifa. Že dalj časa so pa bili v teku razgovori za zgraditev četrtega petrolejskega voda, ki naj bi šel preko turškega ozemlja v turško pristanišče Iskenderum. Do teh razgovorov je prišlo potem, ko se je začel prebujati arabski nacionalizem, mednarodne petrolejske družbe bi pa rade imele petrolejski vod v državi z več ali manj že ustaljenim demokratskim političnim režimom, ki je odločno usmerjen na zahod.

Ogromno bogastvo, ki prihaja v arabske države od petrolejskih družb za izčrpani petrolej, je bilo razdeljeno na razmeroma majhen krog ljudi. Tako so ti krogi — zlasti nekateri vladarji — v Saudijevi Arabiji ima poleg tega še danes uzakojeno suženjstvo — živeli v bajnem bogastvu in razkošju, ljudstvo pa v brezmejni revščini. Novi mladi arabski vladarji, ki so bili politično in družbeno vzgojeni v Angliji in na zahodu sploh, so pa imeli že mnogo več smisla tudi za socialna vprašanja. In ravno od revolucionarjev umorjeni iraški kralj Fejsal II, si je močno prizadeval, da bi z bogastvom, ki je v deželo prihajalo za prodani petrolej, čim bolj izravnal velike socialne razlike med vladajočo plastjo in preprostimi ljudstvom.

Države Bližnjega Vzhoda s petrolejskimi vrelci in vodi.

Novice iz Slovenije

Na obnem zboru Slovenske Maticе v Ljubljani je bil izvoljen dosednji odbor s predsednikom univ. prof. dr. Antonom Melikom na čelu. Na obnem zboru so omenjali, da so knjižne izdaje Slovenske Maticе našle med ljudstvom dober odmev. Izmed novih izvirnih leposlovnih del je doživela velik uspeh župančičeva Sedmina. Za letošnji knjižni program bo verjetno že pripravljen drugi del Zgodovine slovenskega slovstva. Ostale knjige bodo naslednje: Anatol France: Krivda Silvestra Bonarda, Izidor Cankar obnovljeni Uvod v umevanje likovne umetnosti, Juš Kozak pripravljeno novo literarno delo. Dalje je v pripravi izbor pesmi Cvetka Golarja. Zaključujejo se tudi priprave za izdajo Stelletove Zgodovine slovenske umetnosti v Primorju. Razen tega je v pripravi Moletova Zgodovina jugoslovanske likovne umetnosti, Sergeja Vilfana Pravna zgodovina Slovencev, Sovretov prevod Lukreca, Matej Bor bo pa nadaljeval s prevodi Shakespeara.

Na obnem zboru Rdečega križa Slovenije je bila izvoljena za predsednika Glavnega odbora Rdečega križa Slovenije Mira Svetina, predsednica skupščinskega odbora za zdravstvo, za prvega podpredsednika dr. Marijan Ahčin, direktor Centralnega higijenskega zavoda, za tajnika pa Jože Kopitar. Dosednji predsednik Josip Jeras je dobil za svoje dolgoletno delo v tej ustanovi zlato značko in diplomu, s katero je imenovan za doživilskega člana Glavnega odbora Rdečega križa.

Na kongresu Gasilske zveze Slovenije so ugotavljali, da 140.000 članov te zveze deluje na najrazličnejših področjih družbenega udejstvovanja. Delegati so se tudi zavzemali za ustanovitev srednje gasilske šole ali tehnikuma v Ljubljani. Šola naj bi bila dvoletna ter bi bil vpis nanjo dovoljen po izvršeni srednji tehnični šoli ali pa po šestem gimnazijskem razredu. Med najbolj uspešni prireditvami so omenjali II. gasilski festival leta 1956 v Mariboru, tretji gasilski festival bo pa leta 1960.

Zičnica na Krvavec, ki bo verjetno dograjena e ta mesec, bo dolga več kot 2.500 m ter bo ena najdaljših v Evropi. Imela bo 20 zaprtih in 40 odprtih dvosedeznih gondol. V 17 minutah se bo lahko turist pripeljal iz doline do pod vrh Krvaveca.

Univerzitetni svet v Ljubljani je proti vsakemu podaljševanju statusa študenta preko štirih let študija. V duhu skrajšanja študija je tudi predlagal naj

bi slušatelji opravljali diplomski izpit iz B predmeta že po končanem četrtem ali najkasneje petem semestru, ne pa še le po šestem. Bili so tudi mnenja, da bi bilo dobro uvesti tak študijski režim, ki bi dovoljeval vpis v višji letnik samo na podlagi vseh opravljenih izpitov, ki so predvideni za prejšnji letnik.

Umrli so. V Ljubljani: Alojz Gult, Teodor Grigorijevič Tkačev, Marija Kušakovič, roj. Slanovic, Mihael Polutnik, brat Misijonske družbe sv. Vincencija Pavelskega, Marija Koder, Franja Breščak, vdova, Martin Štrajnar, upok, Nežka Zupan, upok. Tob. tovarne, Jakob Skala, Marko Stuhec, upok. Finančne direkcije, Marija Jugovič, roj. Vavpetič, vdova žel. strojevodja, Franc Westermayer, urar, Adolf Dolak, Jakob Štefancič, stereotiper v p., Lojzka Rebernak, Vida Kobal, trg. pomočnica, Rozalija Gregorinčič, roj. Mirtič, Anton Štih, kroj. mojster, Franciška Skubic, roj. Smrekar in Marijana Duhovnikova, roj. Erjavec v Preski, Lojz Rodič, trg. poslovođa v Kamniku, Ivanka Štor v Ravnah, Franc Šega, upok. v Novem mestu, Ignac Šolar, gostilničar na Brezjah,

SLOVENCİ V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Sedmi kulturni večer SKA

je bil posvečen 70 letnici Doma in Sveta. Na njem je v okviru literarnega odseka govoril v Bullrichovi dvorani zadnji urednik te častitljive revije, g. dr. Tine Debeljak.

V začetku je navedel okolnosti in pogoje, ki so dovedli do ustanovitve revije, ki je leta 1888 izšla v uredništvu Lampeta in je bila sprva kot mladinski list namenjena "zabavi in pouku". Po letu 1910 se razvije v dober družinski list, ki ga pa poznejši urednik, Iz. Carkar, spremeni v leposlovni umetniški list ter je bil potem z vodilnimi pisatelji Majcnom, Lovrenčičem, Pregljem, Velikonjo, Bevkom ter Ivanom Cankarjem vodilni list modernega realizma. Označil je nadaljevalne urednike in njihovo delo: Debevca, Steleta, Sardenka, Ložarja - T. Vodnika-Debeljaka, ko so mu ti zadnji hoteli dati oblike esejistične revije. Končna doba z uredniki Koblarjem-Stelletom - Fr. Vodnikom je že razdobje splošnih trenj in novih iskanj na političnem kakor tudi na kulturnem polju, ki so tudi v reviji sami privedla s Kocbekovim člankom Premišljevanje o Španiji do razkola in do trenutnega za-

Antona Pintar, biv. letalski poročnik v Beogradu, Angela Dežman, roj. Kosirnik v Lahovčah, Alma Kinkelj v Mariboru, Marija Vojevce, roj. Vadnjal v Dravljah, Ana Žužek, gospodinja v Šmartnem pod Šmarno goro, Ciril Lorgger, žel. vratar v p. v Celju, Milica Dubovi, roj. Fišer v Preboldu Franc Trstenjak, orožniški postajevodja v p. v Vojniku, ing. Jaroslav Tuma, gen. ravnatelj zavarovalnice Reale v Torinu, Viktor Škofljek, ključavničarski mojster v p. v Celju, Ivan Fajdiga, upok. Tob. tovarne v Štepanji vasi, Andrej Ložar, pos. na Ježici, Josip Hergouth, gimn. ravnatelj v p. v Hočah pri Mariboru, Jože Živic na Gočah, Ladislav Ropas, klavirski tehnik v Celju, Marija Tomšič, žena šolskega upravitelja v p. v Ptuj, Josip Dular v Vavti vasi, Anton Štrumb, upok. v Trziču, Stane Jagodic, ravnatelj Mestnega gledališča na Jesenicah, Matija Tomažin, biv. trgovec in pos. v Košici, Franciška Božič, roj. Damjan, v Šmartnem pri Litiji, Emil Oblak, plinski mojster v Celju, Anton Debeljak, pos. v Malih Laščah, Herman Brum, rudar v Hrastniku, Ivana Rus na Hruševem, Marija Klavs, roj. Krese v Gorenji vasi pri Ribnici, Milka Engel, roj. Kregar v Brezicah, Ivanka Pavčič, roj. Mihevc v Borovnici, Jože Kolenc v Čemšeniku, Martin Toman, sedlar-tapetnik v Radovljici in Jože Kolenc v Čemšeniku.

stoja prav v začetku 50. letnika revije. Predavatelj je izčrpno ilustriral to kritično razdobje, v kateri ni šlo le za mišljenje posameznikov, ampak za opredeljenost celega dela v katoliškem taboru, kar se je bolj vidno pokazalo v naslednjih letih, ko je potem izšla Kocbekova revija Dejanje in še bolj naklon te skupine v revolucionarnih letih.

Končno dobo predstavlja DiS pod uredništvom Debeljaka, ki je zbral okrog njega predvsem skupino mladih pesnikov in pisateljev ob sodelovanju tudi nekaterih starejših ter ga urejeval do prevrata 1945, ko se je on in precejšen del piscev umaknil na tuje. Da je močna dominsvetovska miselnost družila to Debeljakovo skupino je dokaz tudi prvi taboriščni literarni list v Italiji, ki si je simbolno privzel po njem ime Svet in dom, ter rodil njega tradicijo naprej.

Ob koncu se je spomnil tudi dominsvetovih žrtev, ki jih je pobrala zadnja vojna vihra.

Predavanje je bilo zanimivo, izčrpno in je osvetlilo veliko dogodkov iz življenja revije DiS-a kakor tudi splošnega našega kulturnega delovanja v preteklosti.

—jke
Študijski dan Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva bo v nedeljo dne 10. avgusta in bo posvečen 10. letnici obnove Slovenskega katoliškega starešinstva v zamejstvu. Prireditve bo pri s. šolskih sestrah na Paternalu.

Prekmurske koline

Naši zavedni Prekmurci so zopet povabili slovenske rojake na svoje tradicionalne koline. Tako Prekmursko društvo v Lanusu kakor tudi društvo "Slovenija" v Bernalu sta imeli v zadnjem času lepa družabna sestanka, na katere je prišlo veliko zavednih slovenskih Prekmurcev, pa tudi rojakov iz drugih slovenskih naselij. Gostom so postregli s pristnimi prekmurskimi krvavicami, pečenicami, pečenko, kislim zeljem in kislom repo, tako, da je imel človek občutek, da se nahaja tam nekje v sončnem Prekmurju. Seveda tudi ni manjkalo makove potice, ki je posebnost naših Prekmurcev. Najlepše pri obeh družabnih prireditvah je bilo, da so se v popolnem soglasju in bratski ljubezni pomešali med seboj stari in novi slovenski naseljenci in da se je obeh prireditve udeležilo mnogo mladine.

5 letnica obstoja Kegljškega kluba na Pristavi — Moron.

Meseca avgusta leta 1953 so ustanovili gg. Sedej Alojz, Lesar Janez, Kogovšek Franc, Petelin Albin in Klemenčič Ivan kegjlški klub, ki je dobil svoj prostor na Pristavi v Moronu.

V kratkem času je pristopilo precej prijateljev lepega in zdravega športa kot klubovi člani. Danes šteje kljub 52 rednih članov in precej prijateljev. Klubovo kegjlšče je pokrito in služi ob raznih prireditvah kot prostor za točenje pijače.

Sedanji odbor sestavljajo naslednji gg.: Petelin Albin kot predsednik, Golmajer Ciril, Vrhovec Jernej in Kopač Mirko kot odborniki, dočim sta g. Jonke Jože in ga Mikuz Štefka preglednika računov.

Klubovo članstvo tvorijo osebe vseh mogočih poklicev: od industrijskega ravnatelja, doktorja prava, zdravnika, samostojnih obrtnikov in podjetnikov

do tovarniškega delavca. Med njimi ni družbenih razlik, ker vse družijo le želja in ljubezen do zabave in zdravja.

Ker se igra le po centavh, je izključena vnaprejšnja vsaka strast do dobička, ker naj kegljanje služi le razgibanosti telesa in razvedrilu. Sicer kegjlšče na Pristavi ni tako dovršeno kot je ono v San Justu, služi pa kljub temu svojemu namenu. Razume se, da ima nekaj dobička tudi uprava Pristave, ker prihajajo vsled igre ljudje v sobotah, nedeljah in ob praznikih popoldan, sicer bi pa istih ne bilo. Pristava brez ljudi je pa mrtev prostor.

Kegjlški klub vabi vse, ki imajo veselje do kegljanja — tudi gospe in gospodinje vedno dobrodošle — da prihajajo na Pristavo, kjer bodo vedno našli tega ali drugega prijatelja in znanca, kuhinja je gradove jim bo pa tudi lahko utesila event. glad, ako bodo vsled igre utrujeni. Pripeljite s seboj otroke, saj Pristava ima dovolj prostora tudi za mladino.

Družabna prireditve Slovenske besede, napovedana za 26. julij, se zaradi smrti duhovnega svetnika škulja ne bo vršila.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. Gabriela Prešerna in njegove žene g. Marije roj. Tomažević, v Ramos Mejia se je rodil sinček. Tomi Rant, sin Pavleta in Mirian, roj. Peršuh, je na praznik karmelske Matere božje dobil bratca Danija. Iskrene čestitke!

BERAZATEGUI

Boleslav Cvetko 60 letnik

Dne 30. julija t. l. bo v svojem gostoljubnem domu v Berazategui v krogu svoje družine in svojih vnukov slavil 60. letnico rojstva g. Boleslav Cvetko. Jubilant se je rodil 30. julija 1898 v Kamni gorici. S svojo ženo gospo Anastazijo si je v Rovtuh ustvaril lep dom. Kot odločen protikomunist je leta 1945 odšel v begunstvo najprej na Korosko, nato pa v Italijo, odkoder je emigriral v Argentino. Po prihodu v Buenos Aires se je naselil takoj v mestu Berazategui, kjer si je z leti ustvaril tudi lep lastni dom.

Kakor že doma, se g. Boleslav Cvetko živahno udeležuje tudi v izseljenstvu v raznih organizacijah in ustanovah. Tako je že dolgo vrsto let odbornik Društva Slovencev v Buenos Airesu, sodeluje v raznih kat. organizacijah, zlasti v vso vsmo pri Vincencijevi konferenci ter pomaga lajšati trpljenje v stiski in potrebi se nahajajočim rojakom. Vedno podpira tudi vse protikomunistične emigrantske liste in revije. Tudi Svobodna Slovenija ga od vseh svojih začetkov šteje med svoje zveste naročnike in prijatelje.

K življenskemu jubileju g. Cvetku iskreno čestitamo. Želimo mu še dolgo življenje v zdravju in srečno vrnitev v svobodne Rovte.

SAN MARTIN

V polikliniki San Martin je umrl Viktor Frolja, star 63 let. Rojen je bil v Ajdovščini ter v Argentini zapuščal dva sinova. Pogreb je bil dne 14. julija na pokopališče San Martin. Pogrebne obrede je opravil g. duhovni svetnik Karel Škulj, ki je imel tudi poslovlilni govor ob odprtem grobu. N. p. v. m.

SAN JUSTO

Srebrnomašnika Franca Novaka se je spomnila tudi slovenska šolska mladina v San Justu. Svojemu katehetu so slovenski otroci dne 14. julija ob pol petih popoldne priredili akademijo, pri kateri so bili navzoči tudi predstavniki Našega doma in precej mater slovenskih otrok. Spored, ki ga je naštudiral z otroci voditeljica tega slovenskega tečaja gđ. Angelca Klanškova, je obsegal poleg njenega govora še pozdrav zastopnika staršev, Našega doma prizorček in petje otrok. Na sporedu je bil tudi govor g. Stanka Škrbete o duhovništvu. Za pozornost se je srebrnomašnik vsem toplo zahvalil.

RAMOS MEJIA

Ponovitev srebrne maše

Rakovski župnik g. France Novak, ki je imel slovesno srebrno mašo v ramoski župni cerkvi dne 9. julija, jo je ponovil v nedeljo 13. julija v zavodu sester Brezmadežneg spočetja, v katerem sedaj tudi službuje.

Maša je bila ob deveti uri. Pred njo se je pripeljal v zavod moronski škof Msgr. Miguel Raspanti. V kapeli je imel kratak nagovor, v katerem je čestital srebrnomašniku, nato pa govoril o duhovništvu. Med slovesno mašo je srebrnomašniku govoril v kasteljanščini g. Stanko Škrbe. Po maši je bila zahvalna pesem, nakar so domačini čestitali srebrnomašniku. Može kat. akcije so mu izročili kot darilo lep kelih.

To nedeljo je priredil krajevni od-

Vsak teden ena

ČE GORI POGLEDAM...

Če gori pogledam
na strme gore,
se sladko zasmeje
mi tužno srce.
Gorenjke, prelube
Triglava sestre,
poštene Slovence,
postave lepe.

Cvetlice planinske
prežlatno diše,
dekleta gorenjske
pa daleč slove.
Iz ust jim premilo
se pesem glasi,
ko slavčeka petje,
ki ljubco zgubi.

Rdeča jim lica
in modro oko
umiva Savica
z lehkotno roko,
a sape jim zdrave
bistrijo glave,
in jezera Mati
varuje srce.

bor Društva Slovencev lep prosvetni večer. Posvečen je bil vzhodnim vprašanjem. Govoril je g. dr. Pavle Krajnik o vzrokih cerkvenega razkola in o veliki vlogi delovanja svetih bratov Cirila in Metoda. V razgovoru je predavatelj dal zanimiva pojasnila o sedanjem stanju pravoslavnih cerkva in prizadevanjih za zopetno združenje z Rimom.

Vsi udeleženci so bili z večerom zadovoljni. Vprašanjem nikakor ni hotelo biti konca in se je razgovor nadaljeval tudi po uradnem zaključku, kar je pač najlepši dokaz za aktualnost teh vprašanj.

G. doktor je na predavanju posebej opozoril na dva zbornika, ki vsebujeta celo vrsto razprav o teh vprašanjih. Šta to zbornika "Kraljestvo božje" 1957 in 1958. Na razpogo sta v Dušnopastirski pisarni. Cena \$ 15.— in \$ 20.—.

G. Jakob Gregorka bo jutri — v petek 25. julija — v krogu svojih prijateljev in znancev slavil 60. letnico svojega rojstva. Doma v Dragomerju pri Brezovici se ga bodo pa toplo spominjali vsi domači in mu želeli vse najbolje. Jubilant je še krepak mož in odločno prime za vsako delo. Lepo spremlja tudi vse delovanje slovenske izseljenske skupnosti v Argentini. Tudi Svobodna Slovenija ga šteje med svoje naročnike in dobre prijatelje. K 60 letnemu življenskemu jubileju mu iskreno čestitamo in kličemo: Še na mnoga leta!

VILLA HERMOSA

Prožilo o slovenske tečaju

Od 10. maja se pouk vrši vsako soboto od 13.30 do 15. ure pri Zorčevih. Tečaj obiskujejo večinoma otroci iz bližnje okolice. Smernice tečaja so predvsem obogatitev slovenskega jezika in spoznavanje slovenske tradicije s pomočjo slovenske otroške literature, petja in igranja. Pri izvajanju programa se upoštevajo tudi učne enote, ki jih otroci spoznavajo v argentinskih šolah, z adaptacijo na slovenske razmere. Tečaj obiskujejo: Janežič Andrej, France in Jožica, Leber Irena, Rudi in Gabrielca, Obržan Marijan, Skale Jožko, Šabec Anica, Vidic Stanko, Ziherl Jože in Peter, Zorc Janez in Marija. Skupaj 14 otrok. Vodi gđc. učiteljica Vera Ašič. Vercuka še ni.

ROSARIO

Dne 22. julija t. l. nas je obiskal g. direktor Anton Orehar. Za Slovence je imel mašo v cerkvi Ntra Señora de la Consolata. Ob tej priložnosti je bila tudi poroka dveh primorskih rojakov g. Franca Laharnarja iz Caserosa in gđc. Ivanke Vidmar iz Rosaria. Nevesta je sestra g. Jožeta Vidmarja, znanega slovenskega misijonarja na Goriškem. Za priči sta bila g. Marijan Polanc in ga Marija Vidmar-Palmes. Sv. maši in poroki slovenskega para je prisostvovalo lepo število rojakov, ki so prepevali slovenske in argentinske cerkvene pesmi, z orgljami jih je pa spremljal domači župnik, ki je zelo prijazen gospod. Mlademu paru čestitamo in mu želimo vso srečo.

V zadnjih treh letih so se plače povišale za 60%; za koliko se je pa povečala med tem vrednost tvojega denarja, ki ga imaš spravljene doma?

Naloži vendarle že enkrat svoje prihranke tako, da bodo imeli vedno večjo resnično vrednost. Sam veš, da je že dolgo, dolgo tega, odkar Ti tako svetuje PROMET SRL (edina družabnika brata Kristof), Cap. m\$ 100.000.— 25 de Mayo 533-3 nadstropje, T.E. 31-6435.

LETALSKA NESREČA DR. FRANCA KLADNIKA V SEVERNI AMERIKI

Iz Kalifornije v Severni Ameriki smo dobili sporočilo, da se je s svojim letalom smrtno ponesrečil slovenski duhovnik župne cerkve Vseh svetnikov v mestu Hayward v Kaliforniji dr. Franc Kladnik. Dobili smo tudi izrezek iz kraljevnega časopisa, ki je novico o tragični smrti dr. Kladnika objavil pod naslovom Smrt letečega duhovnika. V listu je objavljena tudi zadnja pokojnikova slika ki jo objavljamo danes tudi mi.

Pok. dr. Franc Kladnik je slovenskim rojakom v Argentini dobro znan, ker je pred odhodom v Severno Ameriko živel v Argentini. Rodil se je 20. novembra 1922 v Laškem na Štajerskem. Med vojno je študiral kot begunec bogoslovje v Ljubljani, bogoslovne študije je pa končal že v begunstvu v Pragi odnosno v Brixenu v Italiji, kjer je bil dne 9. julija 1947 posvečen v duhovnika. S slovenskim bogoslovjem je po prihodu v Argentino odšel v San Luis. V tej provinci je bil nastavljen za župnika leta 1948 v župniji Nueva Galia. V tem kraju je ostal vse do leta 1951, ko je na slovenski bogoslovni fakulteti dovršil doktorat iz cerkvenega prava. Od leta 1951 do 1953 je bil župnik v mestu Medanos v škofiji Hahia Blanca. V tem kraju je sezidal novo cerkev ter vneto deloval v raznih katoliških organizacijah Leta 1953 je odšel v Severno Ameriko. Dobil je kaplansko mesto v župni cerkvi sv. Jurija v Stocktonu, od julija meseca 1957 je pa služboval kot kaplan v župniji Vseh svetnikov v mestu Hayward.

Pokojni dr. Kladnik je bil velik ljubitelj voženj v motornimi vozili. V Argentini je Bog ve koliko kilometrov prevozil z djeepom, v Severni Ameriki je pa imel kar svoje dvosedezno letalo Cessna 140. S tem letalom je dne 2. julija popoldne odletel na obisk k svojim prijateljem v Stockton. Letalo je bilo v dobrem stanju. To je ugotovil letalski mehanik v Bridgeportu. Iz Stocktona se

je dr. Kladnik vrnil po polnoči v Bridgeport, odkoder je nadaljeval polet proti Haywardu. Kako je potem prišlo do nesreče še niso mogli ugotoviti. Zgodila se je pa 3. julija. Njegovo truplo so našli istega dne še pred 6. uro popoldne na mostu Dumbarton, v bližini Alameda County. Obe nogi je imel večkrat zlomljeni, imel je rano tudi na glavi in težke notranje poškodbe.

Pogreb tragično umrlega slovenskega duhovnika dr. Kladnika je bil v soboto 5. julija ob pol enajsti uri popoldne.

Pokojni dr. Kladnik se je tudi literarno udeleževal ter je s svojimi prispevki sodeloval v Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije in pri verski reviji Duhovno življenje. V Zborniku-Koledarju za leto 1952 je objavljena njegova črtica "Mcj očka ima konjička dva" pod prevodom N. N. V Zborniku-Koledarju za 1955 je pa objavljena črtica "Uživanje lačni", v kateri je popisal svoje prve utise iz Severne Amerike.

V reviji Omnes unum je pa popisoval svoje izkušnje iz dušnega pastirstva v Argentini in Severni Ameriki.

Naj počiva v miru v ameriški zemlji!

SLOVENCIP OSVETU

KANADA

Dekliška Marijina družba je s pomočjo slovenske šole priredila 2. maja, ki je v Kanadi posvečen materam, lepo materinsko proslavo. Dekleta so v počastitev mater zapele več pesmi, otroci so lepo deklamirali ter nastopili v ljubkem prizoru "Kadar mamica praznuje svoj god". Prav tako so se postavili z igro v petih slikah "Rodna gruda". Po končanem programu so otroci poogstili svoje mamice in goste s čajem in pecivom. Na sporedu je bil tudi srečolov, katerega čisti dobiček je šel za prapor dekliške Marijine družbe, za katerega je napravil načrte akad. slikar France Gorše.

Rev. Karel Wolbang CM je imel v mesecu maju uspele misijone v Sudbury, Kirkland Lakeu, v Norandi in Wal D'orju.

Slov. kat. prosvetno društvo Baraga je imelo nedavno prosvetni sestanek, na katerem sta govorila dr. Valentin Meršol iz Clevelanda in kaplan Rev. Kopač.

V slovensko župnijo v Torontu so se v zadnjem času prijavili.

Družine: g. Lovro Šubie iz Škofje Loke in Anita, roj. Poš; g. Marijan Zorič, iz Ljubljane in ga. Eva roj. Blažević iz Slavonije s hčerko Nelly; g. Štefan Poredoš in ga. Jožefa roj. Šeribel s sinčkom Štefanom, vsi iz Bodoncev v Prekmurju; Dr. Peter Klopčič, iz Ljubljane (ženo s tremi otroki ima še v Španiji). Fantje — poedinci: g. Konrad Pavčnik, iz Planine pri Sevnici; g. Ivan Doma, iz Trnja pri Ilirski Bistrici; g. Andrej Hozjan, iz Gaberja ob Dolnji Lendavi; g. Ernest Svinšek, iz Pobrežja pri Ptuj; g. Ignac Smodinger, iz Grahovec pri Ptuj; brata gg. Lojze in Janez Lovšin, iz okraja Ribnica; g. Anton Okorn, iz Zamosteca pri Sodražici; g. Peter Zabukovec, iz Dragatuša; g. Ivan Pal; g. Stanislav Petrič, iz Bojanje vasi pri Radovici. Dekleta — poedinke: gdč. Zora Kikelj; gdč. Marija Švagan, iz Lokanje vasi pri Slovenski Bistrici; gdč. Cveta Zupančič, iz Sv. Vida pri Stični; gdč. Ana Čurman, iz Videncev v Prekmurju; gdč. Olga Petelin, iz Ribnice; gdč. Ida Tul, iz Črnomlja; gdč. Milka Jamnik, iz Velikih Lašč; gdč. Medarda Grobelnik, iz Vrbja pri Žalcu. gdč. Marjeta Šipek iz Mežice.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO

vabi na

Družabno prireditev s plesom

ki bo dne 16. avgusta 1958

v ZELO VELIKI DVORANI v Ramos Mejia, General Alvear 164 ob zvokih znanega orkestra MOULIN ROUGE

Pričetek ob 9. uri.

Dohod od postaje R. Mejia 4 kvadre po Rivadaviji proti Haedo, do višine 14400, potem 1½ kvadro na levo. Colectivi vozijo celo noč.

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

Z drugimi besedami: Bernardko je napadal satan. Ubogi satan, ki ne more niti nuditi. Soubirousovi hčerki na more pokazati bogastva sveta, zakaj te vabe ne bi razumela. Niti s sočno breskvijo ne more poskusiti, z igro, ki bi morebiti pri nuni Vauzous še vedno uspela. Hira-joče telo Marije Bernarde pozna samo hrepenenje po urah, v katerih ni bolečin. Hudobec ima težak posel z njo: Ne ostane mu drugo, kakor da pošlje prav navadnega satana, prestarega vraga, ki je doma v pirenejskih prepadih, med ledeniki Pic du Midia ali Vignemala, ki ne dela s prefinjenim umetniškim zapeljevanjem, temveč z divjim in golim strahom. Preprosta Bernardka, ki je dosegla največjo stopnjo duhovne nežnosti, je izpostavljena rogatemu in repatemu vragu, kakor si ga preprosti bigorski narod že stoletja predstavlja. Gava brumi mimo njene postelje in ji grmi svoj "Po-berl sel" in "Reš sel" S črnimi svinjami se krulče vali prek njenih težko diha-jočih prsi. Prevzema pošastne človeško-živalske oblike. Včasih je pisan močvir, ki jo skuša osmiliti z ognjem. Včasih je podoben Vitalu Dutouru, cesarskemu držav- nemu pravdniku. Iz rumenih ročavic mu rasteta dva pohabljenata kozla. Zani- mivo, da satanski zasledovalci najraje prevzemajo Dutourovo podobo. Saj je zavoljo njega manj trpela kakor zavoljo Jacometa, preiskovalnega sodnika Rive- sa, ovaduha ali rdečbradega profesorja. "Natančno premisli, kaj si izpovedala, mala" svetuje satan Dutour, ki mu pe- klenski nos rdeče izstopa iz obraza. Ber-

AVSTRALIJA

Pred tremi meseci je prišel v Sydney z ženo in tremi otroci zdravnik dr. Mi- hael Colja, primorski rojak. Po priho- du v novo deželo sta si z ženo takoj poiskala primerni zaposlitvi v bolnišni- cah, dr. Colja se je pa odločil, da bo tudi na avstralski univerzi položil vse medicinske izpite, da bo po kakih treh letih nato lahko izvrševal zdravniško prakso. Stanovanja dobiti ni mogel — zasilno stanovanje je dobil začasno v Slovenskem domu, zato se je odločil za nakup hiše. Iskal in iskal je posojila za deposit, pa ga ni mogel dobiti. Tedaj je priskočil na pomoč g. p. Bernard Am- brožič in mu posodil iz sklada, ki ga je nabral za Misli In prav na ta dogodek je g. p. B. Ambrožič navezal svoj članek v julijski številki Misli. V njem avstral- ske Slovence poziva da se morajo zdru- žiti in zbrati sredstva, da bodo priprav- ljena, če bo kdo od rojakov v stiski in potrebi, da bo lahko dobil pomoč. Dalje navaja, da je odbor Slovenskega društva imenoval g. dr. Mikulo za socialnega re- ferenta. Društvo mu je dalo majhno vsoto denarja pa tudi navodila, kako naj svojo nalogo vrši. G. p. Ambrožič pravi, da je to že nekaj. Dr. Mikula ima mandat, pooblastilo. Toda to mu ne bo dosti pomagalo, če naj ostane sam". Za- to poziva Slovence v Sydneyu naj dajo dr. Mikulu oporo in naj se zgrnejo oko- li njega. Pravi, da mu je treba izbrati delaven odbor, ki bo skupaj z njim od- govoren za izvedbo mandata, to se pra- vi: za kakšno resno podjetje v smislu socialne in gospodarske pomoči", kajti "besed o teh rečeh je bilo že precej, de- janj še kaj malo". In da tudi tokrat ne bi ostalo samo pri besedah, je g. p. Am- brožič sklical sydneyjske Slovence na sestanek za 13. t. m. v cerkveni dvora- ni. Na dnevni red je bila postavljena razprava o organizaciji socialnega de- la med avstralskimi Slovenci. Na se- stanku je g. p. Ambrožič rojakom tudi predstavil zdravnika dr. Coljo in njego- vo družino.

Umrli so: V Sydneyu Jože Geržina, doma iz okolice Ilirske Bistrice. 10. ju- nija ga je pokopal g. dr. Mikula, Jožef Jelen iz Zavrha v Savinjski dolini, ki je prišel v Avstralijo meseca novembra, je iz Bonegille izginil. Dolgo so ga iska- li. Dne 4. junija so pa časopisi objavili novico o njegovi žalostni smrti. Po o-

smih tednih so ga našli v Wombatu. Tam so ga tudi pokopali. Dne 22. junija je pa umrl v bolnišnici v Melbourneu 22 letni Ivan Balazič iz Brezovice pri Dol- nji Lendavi. Fantu je pred meseci začel- lo teči iz ušes in tudi zobje so ga za- čeli močno boleti. Ko so mu zob izdrlji, je prišlo do infekcije. Zastrupitev je prišla do možgan. Kljub trem operaci- jam zanj ni bilo rešitve. Umrli je in 25. junija so ga pokopali na pokopališču Keilor v Severnem Melbourneu.

Poročili so se Alojz Kavas in Ma- rija Režonja v North Fitzroyu, Anton Tomšič in Ivanka Ludvik v Clifton Hil- lu, Aleksander Bole in Ivanka Oražem v Coomi, v Sydneyu pa Franc Zad- nik in Marija Penko, Anton Špielin in Gizela Kerec, Leopold Uhl in Barta Mačkovič ter Lucija Bogatec in Zorislav- va Kapelj.

Družinska sreča. V družini Rudolfa Mežnarja in ge Erne v Nangwarry so dobili sina Peterčka. V Melbourneu sta se v družini Freda in Jožefine Krobe rodila dvojčka Glojia Rebeka in Viljem Friderik, družino Karla in Angele Go- dina v Sunshine je razveselila hčerka Elfrida Majda, v družini Franca in Olge Žužek v Clifton Hillu je v veselje star- šem sinček Slavko, pri Glavačevih v Footscrayu pa imajo Tončka.

PO ŠPORTNEM SVETU

Nova plavalna svetovna viška: 15. let- na Marija Beyer iz Berlina je postavi- la nov višek na 100 m prsno s časom 1 m 20 s 3/10, Nizozemka Marija van Velzen pa na 100 m hrbtno v času 1m 12 s 3/10.

Olimpijski prvak v maratonu 37. let- ni Francoz — Alžirec Alain Mamoun je na francoskem državnem lahkoatlet- skem prvenstvu znova zmagal s časom 2 h 25 m 20 s 3/10.

Športne tekme britanskega Common- wealtha so te dni pričele v Cardiffu v Walesu. Delegati so določili za prihod- nje tekme leta 1962 mesto Perth v Av- straliji.

Nacional iz Montevidea je odigral v Španiji z La Coruña poslovilno nogo- metno tekmo s turneje po Evropi in zma- gal z 2:1. Moštvo je igralo tudi v ZSSR. Italijanski klub Milan je v Buenos Ai- resu izgubil z Boco Junior 2.3, toda je

LOJZE NOVAK

izključno zastopstvo

BUMAR, S.R.L.

Avda de Mayo 302 - T. E. 658-7083

Ramos Mejia

nudi slovenski skupnosti po najbolj- ših cenah — tudi na dolgoročno od- plačevanja — najboljše električne hladilnike, televizijske aparate, pral- ne stroje, štedilnike, radijske apara- te, kolesa, električne črpalke za vo- do, ventilatorje, šivalne stroje in vse druge potrebščine za dom.

PRIDEM TUDI NA DOM. Klicati T. E. 658-7083 ali osebno v trgovini.

mošnjega semenišča. Spet se je tako sestala nekakšna komisija, ki je imela nalogo, da popiše zadnje stvari o miste- riju, dokler je glavna priča še pri zave- sti. Govoričenja, kako se Bernardka bo- ri z vestjo, in satanom, so že prešla iz- pred samostanskega zida v svet. Ni se moglo vedeti, na kakšen način. Nek ča- sopol si je upal pisati, da so borbe smr- tobolne čudodelce iz Lurda jasen do- kaz, kako zelo se boji hipa, ko bo mora- la dajati odgovor zavoljo pretiravanja prikazovanj in čudežev.

Mrzel zimski dan je bil, ko je mati Jozefina Imbert prišla k Bernardkini bolniški postelji in je rekla:

"Dragi otrok, prevzvišena škofa iz Neversa in Tarbesa želita, da še en- krat potrdite, kar je preblazena Devica naredila za vas in po vas. Poslala sta štiri učene gospode, ki žele danes popol- dne slišati vašo slovesno izjavo o pri- kazovanjih, s katerimi ste bili odklova- ni. Tudi naša prevzvišena mati general- na prednica in svet naše kongregacije bo pri tem navzoč, da vam izkaže čast."

Če bi Bernardka imela v obrazu vsaj še kapljo krvi, bi pobledela. Tako pa je samo zaprla oči in se borila za sapo. Prednica jo je skušala pomiriti in opo- gumiti.

"Vzemite, Marija Bernarda, to" nase kot dolžnost pokorščine. Jaz pa bom pa- zila, da vas ne bodo mučili. Dam vam besedo..."

Svečano pričevanje se je vršilo v ve- likem in hladnem prostoru, kjer je bilo v polkrogu pripravljenih ducat foteljev. Ko so sestro Marijo Bernardo prinesli v spremstvu matere Imberte in matere Vauzous, v mrzlo dvorano, so jo stoječ pozdravili od starosti upognjena gene- ralna prednica, osem častitih nun iz ka- pitlja, neverski generalni vikar, škofij-

v Rosario prepričevalno premagal Ro- sario Central s 4:1.

V šestem kolu nogometnega prven- stva A.F.A. sta edina neporažena La- nus in San Lorenzo de Almagro klonila. Lanus je izgubil z Estudiantes de la Plata 0:2, San Lorenzo pa z Atlanto 0:3. Klub temu je Lanus z 9 točkami še ob- držal prvo mesto, San Lorenzo pa je iz 2. mesta padel v sredino Lestvice.

Argentina je v tekmah za "Pokal Da- vis" premagala v tenisu Izrael 5:0. Se- daj jo čaka finalna tekma z ZDA za prvenstvo ameriške cone tega tekmo- vanja v tenisu, ki bo v ZDA.

P. Collins z avtom Ferrari je osvo- jil prvo mesto v dirki za Grand Prix Velike Britanije. Po tej dirki, ki se šte- je za svetovno prvenstvo, vodi Anglež M. Hawthorn s 30 točkami, slede Stir- ling Moss s 23, P. Collins s 14. Sedmi je Argentinec J. M. Fangio s 7. točka- mi.

OBVESTILA

Ribniško žegnanje

Dne 3. avgusta je žegnanska nedelja farne cerkve sv. Štefana v Ribnici. Te- ga dne se bomo zbrali popoldne ob štirih na področju Vel. Buenos Airesa ži- veči ribniški farani, dalje vsi tisti, ki so po svoji službeni dolžnosti živeli do- ma v Ribnici, pa tudi vsi tisti, ki so spa- dali pod ribniško dekanijo, v Slovenski hiši na Ramon Falcon 4158 v Buenos Airesu. V Slovenski kapeli bo imel slo- vesno mašo ribniški rojak g. p. Ciril Pe- telin ob asistenci prav tako ribniških rojakov gg. kaplanov Toneta Dejaka in dr. Alojza Starca.

Po maši bo v Slovenski hiši prijateljs- ki družabni sestanek, na katerem bomo obnavljali spomine na nekdanje žeg- nanske slavnosti doma, pogovorili se bo- mo pa tudi na kak način bi najbolje učin- kovito pomagali pri popravilu ribniške farne cerkve.

Na ribniško žegnanje so iskreno vab- ljeni tudi vsi prijatelji in znanci. Gospe in gospodične prav lepo prosimo, da bi za to slavnost napikle ribniških štruk- ljev in potice.

Vsi iskreno vabljeni in na veselo svi- denje v nedeljo 3. avgusta!

Stanko Skrabec

VIII. kulturni večer Slovenske kultur- ne akcije bo v soboto, 2. avgusta t. l. ob 19. uri v dvorani pri Bullrichu, Sa- randi 41, Capital Federal. Predaval bo g. dr. Pavel Krajnik o temi "Rusko kr- šćanstvo". Predavanje bo v okviru filo- zofskega odseka.

Akademiki! V nedeljo, 3. avgusta bo- mo imeli asado na pristavi, ki jo oskr- buje g. Markež v Merlu. Pripeljte svo- je prijatelje s seboj. Kje bomo pri ma- ši, bomo sporočili v naslednji številki.

12. X.

GALLUSOV

SLAVNOSTNI KONCERT

v proslavo desetletnice obstoja

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascaño

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

ski odposlanci in še nekaj drugih kleri- kov. Samostanske sestre so se ponižno gnetle zadaj. Najstarejši teolog odpo- slanec se je z nežno previdnostjo sklo- nil nad Bernardko.

"Ogibali se bomo vsega, kar bi vas moglo izčrpati, ma soeur. Prebrali bo- mo protokol preiskovalne komisije iz le- ta 1858. V njem so vse tiste izjave, ki ste jih izpovedali točno pred dvajseti- mi leti. Prosimo vas samo to, da bi te izpovedi potrdili. Ali se čutite toliko pri moči?"

Bernardka z velikimi, plašnimi očmi pogleda okrog sebe in komaj opazno prikima. Je spet zasliševanje? Na uho ji udari monoton glas bralca. Kakor iz neskončne daljave sliši pravljico o štirinajstletnem otroku, ki je šel nabi- rat dračja, pa je srečal lepo Gospo. Dolgo, zelo dolgo je trajala pripovedka in oster mraz je grizel v ude bolnice. Šibko dihanje ji je bilo videti pred usti kot dim. Bernardka napne vse sile, da bi bila kos zaslišanju. Po enem poglav- ju je vprašal najstarejši z nežnim gla- som.

"Sestra Marija Bernarda, ali morete še enkrat potrditi, da je resnica, kar ste pravkar slišali?"

S prosečimi očmi gleda Bernardka v praznino. Potlej dihanje z otroškim gla- kom:

"Oh da, oh, da... videla sem jo..."

Bralec bere naprej. Zdi se, da se čas ne premika. Vedno znova vprašuje skrbni glas starega duhovnika.

"Sestra Marija Bernarda, ali morete potrditi, da je resnica, kar ste pravkar slišali?"

S prosečim pogledom, ki je uprt v daljavo, odgovarja Bernardka vedno z istimi besedami:

"Videla sem jo, da, videla sem jo..."

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B

FRANQUEO PAGADO

Concesión Nº 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión Nº 5824

Registro Nacional de la Propiedad

Intellectual No. 571282

Romanje Družabne Pravde bo dne 7. septembra v Poncevedro pri Merlu v ta- mošnje Marijino svetišče, kjer je župnik g. Markič.

Šesti socialni dan bo v nedeljo 2. no- vembra v slovenski dvorani na Ramon Falcon 4158 v Buenos Airesu.

SPD bo priredil 16. 8. t. l. družabni večer s plesom v zelo prostorni dvorani v Ramos Mejia, Gral Alvear 164. Igral bo orkester Moulin Rouge. Čisti dobiček je namenjen izpopolnitvi stana v Bari- ločah.

Društveni oglasnik

Veliki slovenski znanstvenik v Rimu p. Vigiliy Alt, O.F.M., dvojni doktor, član Vrhovnega cerkvenega sodišča S. R. Rota, profesor na mednarodnem ko- legiju sv. Lovrenca in pisatelj števil- nih znanstvenih del, se je dne 8. junija t. l. odzval prošnji Društva Slovencev v Buenos Airesu, ki je prosilo vse slo- venske založbe v svetu, da mu za nje- govo slovensko centralno knjižnico poš- ljejo vsa dela v slovensčini oz. vsa de- la, ki so jih napisali Slovenci ali go- vore o Slovencih. P. Vigiliy je poslal ne- kaj del, ki jih je sam napisal in sicer Metodologia, De potestate magistri spiritus, De la connaissance de Dieu dans la philosophie de François Veber, Eneiridion de statibus perfectionis ter 11 zvezkov pravne revije Jus seraphi- cum, ki jo sam ureja. To plemenito de- janje p. Vigiliya Alta zasluži vse pri- znanje in tudi posnemanje.

Lesno podjetje

KREBS y BELLO

Reconquista 513/II

Capital

T. E. 32-1127 - 32-9272 - 32-7838

ima na razpolago

vse vrste

stavnega in mizarskega lesa

(Pino Brasil, Petereby, Virraró, Cedro itd.)

PO UGODNIH CENAH

Slovenci naj se glede nakupa

obračajo na

Janeza Žitnika

Telefon 658-2626

ZA SLOVENSKE KUPCE POPUST

Ko so jo približno čez eno uro nesli razaj v celico in je ostala sama z Nata- lijo, ji je togost prešla. Zgubil jo je strašen, krčevit jok. Videti je bilo, da bo pod tem krčem njeno šibko telo ob- nemoglo.

"O moj Bog," je ihtela, ko je spet pri- šla do besede. "Prišli bodo in vedno zno- va prihajali, jutri in pojutrišnjem in vpraševali in vpraševali do zadnjega dne..."

Natalija je pokleknila k njej in ji položila roko na čelo.

"Zdaj ste na slovesen način potrdili resnico, prijateljica... Nihče več vas ne bo mučil..."

"Oh, boljše vem, kot vi", stoka Ber- nardka. "Mučili me bodo, dokler bom živela in me vpraševali vedno znova... Ko odidejo, vprašajo in hočejo spet sli- šati vse znova..."

"Ne verjamejo mi in ne verjamejo... Saj razumem... Preveč milosti je bilo to zame..."

Po tem izbruhu je bilo videti, da je Bernardko premagal spanec. Natalija je tiho sedela poleg nje. Nenadoma pa je bolnica dvignila glavo.

"Ali mi hočete dati mojo belo vrečko, ma soeur?" Sestra Natalija je poiska- la v predalu staro porumenelo vrečko, ki jo je nosila Bernardka še kot šolar- ka. Nekoč so bili v njej: abecednik, ka- tekizem, nogavica, krušna skorja, ko- šček kandisa in majhen osel z odlomle- no nogo. Ko je Natalija vsebino vrečice stresla no odejo, sta se prikazala abe- cednik in osliček z zlomljeno nogo. Ber- nardka je zadovoljno prikimala. Kakor so bežni zakladi bogatinov, tako so vda- ni revežev. Bernardka je pokazala na slikico Matere božje, ki jo je poslal Peyrramale.